Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2031

Rok akademicki 2030/2031

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Psychologia sekt - wybrane zagadnienia**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok V, semestr 10
Rodzaj przedmiotu	kształcenia specjalnościowego do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Dariusz Kuncewicz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Dariusz Kuncewicz

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Warsztat.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
10		15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

- podstawowa wiedza i umiejętności zakresu pomocy psychologicznej
- podstawowa wiedza z zakresu psychologii klinicznej i psychologii rodziny

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z wiedzą o fenomenie sekt, totalitarnego umysłu, psychomanipulacji oraz o dedykowanym tym zjawiskom modelach pomocy psychologicznej i psychoprofilaktyki.
C2	Wyposażenie studentów w podstawy umiejętności różnicowania trudności specyficznych dla przynależności do sekt i psychomanipulacji od typowych problemów psychologicznych, psychiatrycznych, rodzinnych, religijnych.
C3	Wyposażenie studentów w podstawy psychologicznych umiejętności przydatnych w pracy z rodziną osoby bliskiej znajdującej się w sekcie lub pod wpływem psychomanipulacji oraz byłymi członkami sekt/grup totalnych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	w pogłębionym stopniu zna i rozumie, na czym polega: funkcjonowanie różnych grup psychomanipulacyjnych (sekt), ich mechanizmy działania i wpływu na jednostkę; podatność osobista, uwarunkowania osobowościowe przystępowania i przynależności do takich grup; specyfika projektowania badań poświęconych problematyce sekt i ich przeprowadzenie	K_W07
EK_02	w pogłębionym stopniu zna i rozumie: sposób funkcjonowania rodziny, która straciła bliską osobę w sekcie; specyfikę trudności rodziny w komunikowaniu się z bliską osobą należącą do sekty; strategie pomocy psychologicznej rodzinom osób przebywających w sektach oraz byłym członkom takich grup	K_W09
EK_04	potrafi: identyfikować specyficzne problemy lub/i zaburzenia wynikające z okresu przynależności do sekty oraz różnicować je z trudnościami psychologicznymi, które zwiększały podatność osobistą na zwerbowanie do takiej grupy; proponować i wdrażać adekwatne oddziaływania pomocowe i terapeutyczne dla byłych członków sekt oraz profilaktyczne dla młodzieży ukierunkowane na przeciwdziałanie psychomanipulacji	K_U05
EK_04	potrafi: profesjonalnie wspomagać system rodzinny i instytucje pomocowe w oddziaływaniach związanych z „problemem sekty"; w szczególności podejmować pracę psychologiczną z członkami rodzin osób należących do sekty oraz byłych członków sekt, które na tle przynależności do takich grup zmagają się z problemami klinicznymi i tożsamościowymi utrudniającymi powrót do społeczeństwa i ułożenie sobie życia osobistego	K_U25
EK_05	jest gotów do: zachowań profesjonalnych wynikających z podejmowanej działalności naukowej, diagnostycznej, profilaktycznej i terapeutycznej związanej z problematyką sekt i mechanizmów psychomanipulacji; w tym	K_K03

	uwzględniania wpływu zmian społeczno-kulturowych na współczesne formy działalności sekt i psychomanpulacji	
EK_06	jest gotów do: podejmowania działań indywidualnych i instytucjonalnych na rzecz osób i rodzin skrzywdzonych przez grupy psychomanipulacyjne; wykorzystywania w swoich działaniach kompetencji zawodowych, kierowania się w nich zasadami etycznymi oraz wrażliwością należną osobom dotkniętym tą formą przemocy psychicznej	K_K10

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Pojęcie, geneza, typy i mechanizmy funkcjonowania sekt. Sekty dawniej i dziś.
Psychomanipulacja i podatność na psychomanipulację. Umysł totalitarny. Typy „guru"
Diagnoza trudności i pomoc psychologiczna rodzinie osoby związanej z sektą
Praca z rodziną i nastolatkiem uwikłanym w relację z osobą manipulującą
Specyficzne problemy i strategie udzielania pomocy psychologicznej byłym członkom sekt lub grup totalnych
Rozpoznawanie psychomanipulacji i jej poziomów. Trening krytycznego odbioru ofert
Zagadnienia uzupełniające: wolny wybór vs. psychomanipulacja; uzależnienie psychiczne a więź; wiara a ideologia

3.4 Metody dydaktyczne

mini-wykład, analiza przypadku z elementami inscenizacji, praca indywidualna, w parach i małych grupach nad zadaniem problemowym, dyskusja.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, warszt. ...)
EK_01	kolokwium pisemne	ćw
EK_02	kolokwium pisemne	ćw
EK_03	kolokwium pisemne	ćw
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. Obecność na zajęciach.

2. Pozytywna ocena z kolokwium, ocena wg skali:
5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi
niedociągnięciami)
3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi
błędami)
2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

3. Praca projektowa poświęcona zagadnieniom przeciwdziałania wikłaniu młodych ludzi w sekty i psychomanipulacji (ocena jakościowa)

4. Aktywny udział w zadaniach problemowych i dyskusji, samodzielne studium przypadku, symulacja wywiadu diagnostycznego podczas ćwiczeń (ocena jakościowa).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela: - udział w konsultacjach	 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - studiowanie literatury - przygotowanie do zajęć - przygotowanie do zaliczenia	 13 10 10
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Kuncewicz, D., Opolska T., Wasiak, M. (2000). *Sekty. Przedmiot fascynacji i zagrożeń*. CMPP-P.

Śliwa, M. (2014). Społeczne i psychologiczne aspekty totalitaryzmu, W: M. Sadowski, Spychalska A., Sadowa, K. (red.) *Acta Erasmiana VI. Ze studiów nad prawem, administracją i ekonomią*, (s. 327-353). Wydział Prawa i Administracji UWr.

Wasiak, M. (2002). Modele pomocy rodzinom i członkom grup psychomanipulacyjnych – próba spojrzenia w świetle systemowego rozumienia rodziny. W: E. Narecka, E. Ziarek (red.). Psychomanipulacja a młodzież. Zjawisko – zagrożenia – pomc (s. 61-70). PP-P nr 3 w Lublinie.

Yalom, I. D. (2009.). *Religia i psychiatria*. Paradygmat.

Literatura uzupełniająca:

Abgral, J-M. (2005). *Sekty. Manipulacja psychologiczna*. GWP.

Almendros, C., Carrobles J. A., Rodriguez-Carballeira, A. (2008). Odejście z sekty, W: P. T. Nowakowski (red.), *Sekty jako problem współczesności*. (s. 97-108). GWSP im. Kardynała Hlonda.

Chlewiński, Z. (1991). *Dojrzałość: osobowość, sumienie, religijność*. W drodze.

Czarnawska, M. M. (1997). *Jak się bronić przed indoktrynacją?* Sokrates.

Delsol, Ch. (2020). *Nienawiść do świata. Totalitaryzmy i ponowoczesność*. Instytut Wydawniczy Pax.

Goffman, E. (2011). *Instytucje totalne. O pacjentach szpitali psychiatrycznych i mieszkańcach innych instytucji totalnych*. GWP.

Grom, B. (2022). *Psychologia religii*. PWN [s. 266-282].

Hassan, S. (1997). Psychomanipulacja w sektach. Ravi

Hassan, S. (2001). *Jak uwolnić się od manipulacji psychicznej w sekcie?* Ravi.

Jarosz, M. (1996). Myślenie magiczne u ludzi zdrowych i w schizofrenii, *Psychiatra Polska, 30*(3), 471-484.

Kuncewicz, D. (2005). *Kontrowersyjne grupy religijne. Psychologiczne aspekty przynależności*. Maternus Media. [s. 5-66]

Kuncewicz, D. (2008). Pomoc rodzinie z „problemem sekty" w ujęciu systemowym, W: P. T. Nowakowski (red.), *Sekty jako problem współczesności* (91-98). GWSP im. Kardynała Hlonda.

Nowakowski, P. T. (2001). *Sekty. Oblicza werbunku*. Maternus Media

Nowakowski, P. T. (2008) (red). *Sekty jako problem współczesności*. GWSP im. Kardynała Hlonda.

Witkowski, T. (2000). *Psychomanipulacje*. Unus.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej